

A be nem jelentett munkavégzés elleni európai Platform

Platform szeminárium: „A be nem jelentett munkavégzés kezelését célzó megelőző intézkedések, adó-visszatérítésekre és adóértékesítő levelekre összpontosítva”

Belgium, Brüsszel, 2019. május 16.

A Platform szeminárium lehetőséget adott a résztvevőknek a be nem jelentett munkavégzés kezelését célzó megelőző módszerek és eszközök kialakításával és alkalmazásával kapcsolatos tapasztalatcserére. A megbeszéléseken a hangsúly az adó-visszatérítések, mint a be nem jelentett munkavégzés kezelését célzó kínálati oldali ösztönzőre, valamint az értesítő leveleknek, mint a be nem jelentett munkavégzés bejelentett munkavégzéssé történő alakítására szolgáló eszköz használatára került.

Főbb megállapítások

- ▶ **A megelőző tevékenységek akkor hatékonyak, ha azok hosszútávra szóló, személyre szabott stratégiákat képviselnek.** Idővel olyan viselkedésbeli változashoz vezethetnek, amely során nő a bejelentett munkavállalók száma, és az intézményekbe vetett bizalom. A megelőző stratégiák többféle intézkedést foglalnak magukban, és azokat rendszeresen meg kell vizsgálni, értékelni kell, és az eredményeknek megfelelően át kell dolgozni. A kísérleti programok használhatók arra, hogy feltárják annak hatékony módjait, hogy hogyan lehet a megközelítéseket a nemzeti kontextushoz és kultúrához igazítani. Azonban a megelőző intézkedések és a visszatartó erejű intézkedések egymást egészítik ki. Mindkettő használható a be nem jelentett munkavégzés kezelésére.
- ▶ **A megelőző intézkedések irányába történő elmozduláshoz meg kell változtatni a végrehajtó intézmények szerepének stratégiáját.** A megelőző megközelítéshez szükséges minden illetékes intézményi és civil társadalmi érdekelt fél támogatása, ahol az erős partnerség alapját a közös elképzelés és működési stratégia képezi. Ez magában foglalhatja a kulcsfontosságú teljesítménymutatók (KPI-k) bevezetését, például a legális munkaviszonyok számának felmérésénél, a belső ellenállás leküzdésénél, valamint a munkatársak hozzáértésének és képességeinek felülvizsgálatánál.
- ▶ **A megfelelően kialakított megelőző megközelítés költséghatékony lehet, és viszonylag egyszerűen megvalósítható.** A szemináriumon elhangzott példák, többek között az értesítő levelek felhasználása a jogkövetés iránti magatartás ösztönzésére, pozitív eredményeket hoztak a be nem jelentett munkavégzés költséghatékony eszközökkel történő bejelentett munkává alakításában – ami kevesebb erőforrást igényel, és a nem szabálykövető személyekről vagy vállalkozásokról meglévő információkat használja fel. A munkavégzés szélesebb körű legitimálását célzó szakpolitikai erőfeszítésekre vonatkozó egyéb példák, mint az adó-visszatérítések biztosítása bejelentett munkavégzés esetén, rövidtávon költségesek lehetnek, de hosszabb távú hatásokkal járhatnak, ideértve az adóbevételek növekedését az adófizetési hajlandóság növekedésére gyakorolt pozitív hatásuk révén.
- ▶ **Az értesítő levélnek célzottnak, személyre szabottnak, és könnyen betarthatónak kell lennie. Az eredményeket közé kell tenni.** Az értesítő levél címzettjeit kockázatértékeléssel összekapcsolt adatbányászat, adatelemzés és adategyeztetés útján kell azonosítani. Az Észtországban, Görögországban,

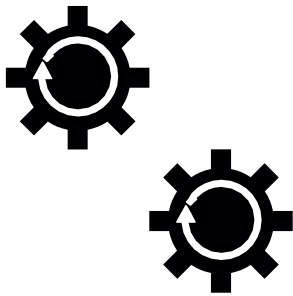

Litvániában és Spanyolországban bemutatott példák több hatékony módszert is tartalmaztak, amelyek az értesítő levél tartalmának kialakításakor használhatók. Ezek például a következőket tartalmazták: kísérletezés a megfogalmazás nyelvezetének „szigorúságával”, az utasítások közérthetőségének biztosítása, a levél személyre szabása a címzett és lakhelye szerint, valamint mások pozitív törvénykövető viselkedésének megerősítő példái (pl. „Az Ön területén 10-ből 9 üzleti vállalkozás időben befizeti az adót”). A nyelvezetben alkalmazott szigorúság a címzettnek a veszélyekre és a szabályok be nem tartásának következményeire való figyelemfelhívástól a személyes következmények részletezéséig terjedt – ilyenek a büntetések, ellenőrzések és a lebukás veszélyének megnövekedett kockázata. A lehető legnagyobb hatás elérése érdekében az eredményeket nyilvánosan lehetne közölni, utánkövető látogatásokat lehetne szervezni, valamint támogatást és tanácsadást felajánlani.

- ▶ **Az adó-visszatérítések hatásosak lehetnek, de ehhez könnyen alkalmazhatónak kell lenniük és pontosan kell méretezni őket a pozitív költség–haszon arány biztosítása érdekében.** Az adó-visszatérítéseket leginkább azokban az ágazatokban alkalmazzák, ahol általában készpénzfizetést használnak, ideértve a házimunkát, a gondozási és ápolási tevékenységet. Ekként szélesebb hasznuk is van, például a gazdasági növekedés stimulálása a megcélzott ágazatokban és a családok támogatása. Dánia, Finnország és Svédország példája azt mutatja, hogy a bonyolult megvalósítás ellenére (a szabályozási rendszerek miatt, valamint mert hosszú távú politikai és társadalmi támogatást igényelnek, ami nem mindig szerezhető meg könnyen) az ilyen programokat általában pozitívan fogadják. Azonban a költséghatékonyság biztosítása érdekében az adó-visszatérítéseket úgy kell kiszámítani, hogy az adócsökkentés szintje hosszú távon megfelelően ellensúlyozza a be nem jelentett gazdasági források hasznát. Megfelelő első lépés lehet az ilyen tevékenységek kipróbálása azokban az ágazatokban, ahol gyakori a be nem jelentett munkavégzés. A példákból leszűrte további tanulság, hogy az igénylési eljárásnak a lehető legegyszerűbbnek és széles körben elérhetőnek kell lennie, számítani kell a visszaélés kockázatára és azt mérsékelni kell, továbbá az adminisztrációt arra kijelölt személyzettel rendelkező egyetlen ügynökségnek kell végeznie.

A tudás továbbvitele

- ▶ **A be nem jelentett munkavégzés kezelését célzó megelőző intézkedések még viszonylag kialakulóban vannak. Tesztelésre és további bizonyítékokra van szükség hosszú távú hatásukra vonatkozóan.** Azonban a szeminárium jól bizonyította néhány megelőző intézkedés hatását, beleértve az adó-visszatérítéseket és az értesítő leveleket.
- ▶ **Az új megelőző kezdeményezések bevezetésére törekvő országok számára a kísérleti programok az eredmények alapján hatékony kiindulópontot jelentenek. Ezeknek a programoknak a hosszú távú elemzése alapvető.** Az értékelés tartalmazhat mintavételt, kontrollcsoportokat és a megcélzott ágazatokat beleértve; annak egyértelműsítését, hogy a hatást milyen módon mérik és értékelik (beleértve a befektetés megtérülését / költséghatékonyságot); a kísérleti programok tanulságainak felhasználását és a program adaptálását az értékelés függvényében; és a felülvizsgálat program tesztelését.
- ▶ **Az országok tanulhatnak a meglévő példákból, hogy mi az, ami jól működik, és mi az, ami nem, és így kialakíthatják a saját, személyre szabott módszereiket.** A megelőző intézkedésekben részt vevő hatóságoknak és a szociális partnereknek keresniük kell a lehetőségét annak, hogy tanuljanak az egyes megelőző intézkedések tapasztalataiból (például tanulságok cseréjén keresztül, a gyakorlati példák vizsgálatával, más hatóságokkal és tagállamokkal történő együttműködésből). További megbeszélés is lehetséges arról, hogy miként lehet átalakítani a teljesítményindikátorokat.
- ▶ **További munka végezhető még a munkatársak olyan kompetenciáit és készségeit célzó stratégiák és tervek kialakítására, amelyek a nagyobb megelőző erejű intézkedéseket megcélzó hatóságok számára szükségesek.** A meglévő munkatársak számára új készségeket érintően lehet a képzést továbbfejleszteni.
- ▶ **Előre tekintve, az értesítő levelek alkalmazhatók a be nem jelentett munkavégzés más fajtáira is** – többek között az együttműködésen alapuló („kollaboratív”) gazdaság be nem jelentett munkavégzését, a színlelt önfoglalkoztatást, a ténylegesnél alacsonyabb szinten bejelentett munkaidőt, a postafiókcégeket, a társadalombiztosítási hozzájárulás elkerülését és a be nem jelentett foglalkoztatást.

További információ: A szemináriumról készült oktató anyag, amely ezeket a problémákat részletesen taglalja, 2019. júliusában kerül kiadásra.

